

Alexandra Šumpelová
Jazyk internetu
(Oponentský posudek diplomové práce)

Diplomantka si zvolila pozoruhodné téma z oblasti lingvistikou dosud neuchopené, ale vstupující do každodenní reality dnešního intelektuálně pracujícího člověka. V teoretickém úvodu podala dobrý přehled o elektronizaci moderní komunikace, ve stopách Romana Jakobsona vymezila funkce jazyka. Srovnání českých a španělských pramenů ji přivedlo k osobnímu názoru na pojmy žargon, slang a argot, takže prokázala i orientovanost v současné stylistice. V rámci diskursů rozlišuje e-mail, chat a SMS zprávu, ale v interpretační části práce se tohoto rozlišení nedrží, takže o SMS zprávách, jež jsou jazykově nejpříznakovější, mluví jako o internetové komunikaci apod. Zaměření pozornosti na otázky redundance v jazyce a důsledky z toho vyplývající pro elektronickou komunikaci je šťastné a vcelku logické. Méně organicky působí zařazení výkladů o fonologii a morfologii, z nichž pro další postup nic nevyplývá.

Středem pozornosti v analytické části práce je interpretace SMS zpráv a charakteristika jejich jazyka. Diplomantka si všímá zkracování slov, používání emotikonů a jiných symbolů i toho, jaký prostor pro tvůrčí přístup komunikantů tato zprávy vytvářejí, což lze považovat za projev svérázného prožívání komunikačního kódu, jenž se na první pohled jeví jako extrémně pragmatický a zaměřený jen na informační stránku sdělení. Je zde patrná přirozená snaha o expresivitu, místy i obraznost (podle úrovně emitenta). Jaké důsledky může tento typ extrémně kondenzované komunikace mít pro jazykovou kulturu komunikantů, ukáže budoucnost. Obávám se, že to nezůstane bez následků, jak je vidět i v řadě případů stylizace předložené práce.

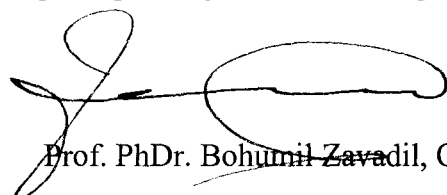
Teoreticky by bylo možno toto téma ještě dále rozvinout v tom smyslu, že tu jde vlastně o jazykový kód druhého řádu, budující na konceptuálním, a tedy o jazyk opřeném myšlení. Na rozdíl od Morseovy abecedy nebo Braillova písma tu však nejde o druhotné zakódování písma, nýbrž o kódování bilaterálně existujících jazykových znaků, což připomíná spíše čínský grafický systém nebo staroegyptské hieroglyfy (ideografické systémy).

Vcelku lze říci, že diplomantka dobře uchopila předmět popisu. Práce je přehledně strukturovaná, připojená bibliografie svědčí o náležitém rozhledu po lingvistické literatuře, výklad svědčí o pochopení věci. I lingvistické charakteristiky jsou podány na jisté odborné úrovni, závěry jsou přijatelné a přesvědčivé.

Méně uspokojivá je formulační stránka práce. Řada neobratných formulací svědčí o nedostatečném zvládnutí norem spisovné češtiny a snad i o nedostatku jazykového citu pro mateřštinu. Vyskytují se tu i hrubé pravopisné chyby. Nepřesné je také používání graficky vyznačených přízvuků v závěrečném resumé a občas pochybná stylizace myšlenkového obsahu ve španělštině.

Po stránce obsahové a interpretační však předloženou práci považuji za zdařilou a plně ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 20. 10. 2010

Prof. PhDr. Bohumil Zavadil, CSc.

Několik podnětů k obhajobě:

1. V čem spočívá problematika ekonomičnosti v jazyce? Co brání tomu, aby jazykový výraz byl zredukován na zcela nezbytné minimum?
2. Jak je pojmové myšlení vázáno na jazyk a jaké to má důsledky pro jeho interpretaci?
3. V čem autorka vidí hlavní rysy jazykové kultury?
4. Může autorka podrobněji doložit pravdivost několikrát opakovaného tvrzení, že zkracování slov v SMS komunikaci vede ve španělštině k posílení fonetického principu?